

Tarih : 05.04.2018

BASINA VE KAMUOYUNA,

İSTANBUL BÜYÜKÇEKMECE'DE ORTAYA ÇIKAN KİMYASAL ATIKLAR

3 Nisan 2018 tarihinde öğlen saatlerinde İstanbul Büyükçekmece'de Kamiloba Mahallesi TEM Otoyolu'nun bitişiğindeki arazide koyunlarını otlatmakta olan bir yurttaşın koyunlarının ve tavuklarının zehirlenerek ani bir şekilde ölmesi nedeniyle belediye yetkilerine durumu iletmesi üzerine basına yine bir kimyasal sızıntı haberi yansıdı.

Basına yansıyan haberlere göre dokuz koyun ve çok sayıda tavuğun telef olduğu, belediyenin AFAD yetkilerine durumu ilettiği ve AFAD'ın olay yerinde inceleme yaptığını öğrendik. AFAD ekiplerince olay yeri karantinaya alınarak, olay yerindeki sıvıdan numunelerin alındığı ve yapılan analizlerde hidrojen siyanür (HCN) bulgusuna rastlandığını öğrenmiş bulunuyoruz.

Hidrojen siyanür (bilinen diğer adlarıyla hidrosiyanik asit ve prussik asit) düşük yoğunluğu ve kaynama noktası, yüksek toksisite değerleri nedeniyle hem canlılar hem de çevre için son derece tehlikeli bir kimyasaldır. Sadece hidrojen siyanür değil, siyanür içeren tüm bileşikler (sodyum siyanür, ferro siyanürler, potasyum siyanür vs) benzer toksikolojik etkilere sahiptir. Bu nedenle tüm

Tarih : 05.04.2018

bu kimyasalların kullanımı, depolanması, taşınması, bertarafı ve kontaminantların temizliği için özel bilimsel ve teknik yöntemler uygulanmalıdır.

Büyükkçekmece’de yaşanan bu olay ne ilk olaydır ne de maalesef son olacaktır. Bu olay bize 27 Aralık 2017 tarihinde Tuzla’da yaşanan çevre felaketini anımsatıyor. Tuzla’da da o tarihlerde çevre ve insan sağlığı için ciddi tehlikeleri olan kimyasallar yine çevreye boşaltılmış çok sayıda yurttaş çeşitli sağlık sorunları nedeniyle hastanelik olmuştu. Bu olaylar sadece basına yansıyan olaylar, henüz basına yansımamış birçok kaçak deşarjın olduğunu tahmin ediyoruz. Ne yazık ki daha fazla kar uğruna memleketin her tarafı kimyasal atık çöplüğüne dönüşmüş durumda. Basit şekilde önlenebilecek bu gibi basit vakaları dahi önleyemiyorken muhtemel bir sızıntıda ülkeyi felakete sürükleyecek olan nükleer santralleri yapmaya cüret edebiliyoruz.

Daha önce yaşanan kazalarda olduğu gibi bu kazada da "Tehlikeli Kimyasalların Yönetimi" konusunda ciddi eksikliklerin olduğunu görmekteyiz. Yetkilileri uyarıyoruz! Tehlikeli kimyasalların yönetimini hafife almayın! Toplumsal ve mesleki sorumluluğumuz gereği bu kazalara yaklaşma biçimimiz ve çözüm önerilerimizi aşağıda paylaşıyoruz:

Tarih : 05.04.2018

- 1) Kazanın oluş sebebi konusunda hazırlanacak raporunun yetkiler tarafından kamuoyuyla paylaşılması halka karşı sorumluluk gereğidir. Araştırma çalışmalarına uzman desteğimizle katkıda bulunmaya hazır olduğumuzun bilinmesini isteriz.
- 2) Suda ve toprakta bulunan kimyasalların ölçüm sonuçları, çevreye boşaltan kişi veya kurumların isimleri kamuoyu ile ivedilikle paylaşılmalı, caydırıcı olabilmesi için sorumlular en üst sınırdan cezalandırılmalıdır.
- 3) Tehlikeli kimyasalların bulunduğu iş yerlerine yönelik bir risk haritası hazırlanmalıdır. Bu çalışmalar yerel yönetimler, ilgili bakanlıklar, başta Kimya Mühendisleri Odası olmak üzere diğer uzmanlık örgütleri ve bu risklere yakın yaşayan halkın etkin katılımıyla gerçekleştirilmelidir. Bu çalışma kamuoyu ile paylaşılmalıdır.
- 4) Tehlikeli kimyasal kullanan işyerlerinin ruhsatlandırma sürecine yerel yönetimler, itfaiye ve devlet kurumlarıyla beraber Kimya Mühendisleri Odası da dahil edilmeli, kullanılacak kimyasalların envanterinin tutulması, güvenli kullanım koşullarının sorgulanması gibi konulara denetimlerde daha fazla önem verilmelidir.
- 5) Pek çok ülkede örneğini gördüğümüz gibi, özerk bir "Kimyasal Kazaları Araştırma Kurumu" kurulmalıdır. Bu kurum, kimyasallardan kaynaklı kazalardan sonra yapacağı araştırmalarla, ulusal kimyasal güvenliği standartlarının geliştirilmesini sağlamalıdır.
- 6) Tehlikeli bir kimyasalın üretiminden son ürününe kadar oluşumu aşamalarında meydana gelecek her türlü emisyon, imisyon ve ortaya çıkacak atık miktarlarının tespitinin yanı sıra olası kazalarda can ve mal güvenliğini önlemeye önemli katkı sağlayacak olması nedeniyle il ve bölge bazında "Tehlikeli Kimyasal Maddeler Envanteri" çıkartılması gerekmektedir. Kent içindeki kimyasalların envanteri tek bir elde toplanmalı ve kamuoyu ile paylaşılmalıdır.
- 7) Kimyasal madde üreten ve kullanan işletmelerde, 15.02.1954 tarih ve 6269 sayılı Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği Hakkında Kanun'a uygun olarak "Sorumlu Müdür" bulundurulması zorunludur. Artık işverenlerin ve yerel yönetimlerin bu zorunluluğun ne kadar önem arz ettiğini anlamaları ve kanunda yazanı hayata geçirmeleri gerekmektedir.

Tarih : 05.04.2018

8) Kimyasal atık bertarafının, 2 Nisan 2015 tarih ve 29314 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan yürürlüğe giren Atık Yönetimi Yönetmeliğinde atık bertaraf yöntemlerine uygun şekilde ıslah edilmesi ve denetiminin yapılması zaruridir.

Bizler TMMOB Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi olarak kentimizle ilgili yapılacak her türlü olumlu çalışmanın içinde yer alacağımızı daha önce olduğu gibi tekrar belirtiyoruz.

TMMOB Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu